

Утвърдил:

Декан

Дата

СОФИЙСКИ УНИВЕРСИТЕТ "СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ"

Факултет: **Философски**

Специалност: (код и наименование)

Ф	Ф	С	0	4	0	1	1	3
---	---	---	---	---	---	---	---	---

Социология

УЧЕБНА ПРОГРАМА

Дисциплина:

И	3	2	3
---	---	---	---

МАКРОСОЦИАЛНИ ОБЩНОСТИ: ЕТНИЧЕСКА ОБЩНОСТ И МАЛЦИНСТВО

Преподавател: **Проф. М. Грекова**

Учебна заетост	Форма	Хорариум
Аудиторна заетост	Лекции	30
	Семинарни упражнения	30
Обща аудиторна заетост		60
	Курсов учебен проект	50
	Самостоятелна работа в библиотека или с ресурси	40
Обща извънаудиторна заетост		90
ОБЩА ЗАЕТОСТ		150
Кредити аудиторна заетост		2
Кредити извънаудиторна заетост		3
ОБЩО ЕКСТ		5

№	Формиране на оценката по дисциплината	% от оценката
1.	Участие в тематични дискусии в часовете	20%
2.	Анализ на документи	20%
3.	Изпит – представяне и защита на курсова работа	60%

Критерии на оценяване	
Крайната оценка се формира на база резултатите от: участие в тематични дискусии в часовете (20%), анализ на документи (20%), представяне и защита на курсова работа (60%).	
За оценка „Отличен“	Активно участие в тематичните дискусии; добре проведен анализ на документи, демонстриращ познаване и разбиране на съответните социални проблеми и на дефицити в документите, призвани да задават рамката на тяхното решаване; добър избор на изследователски проблем на курсовата работа, систематичен и аргументиран анализ, коректно ползване и позоваване на релевантна литература.
За оценка „Много добър“	Редовно, но неактивно участие в тематичните дискусии; добре проведен анализ на документи, демонстриращ познаване и разбиране на съответните социални проблеми и на дефицити в документите, призвани да задават рамката на тяхното решаване; добър избор на изследователски проблем на курсовата работа, аргументиран анализ с

	известни пропуски, коректно ползване и позоваване на релевантна литература.
За оценка „Добър“	Нередовно участие в тематичните дискусии; повърхностен анализ на документи; добър избор на изследователски проблем на курсовата работа, непоследователен анализ, не добро познаване на литературата, но коректно позоваване на използваните източници.
За оценка „Среден“	Нередовно участие в тематичните дискусии; неизпълнение на задачата анализ на документи; добър избор на изследователски проблем на курсовата работа, но неаналитично разработване, не добро познаване на литературата, но коректно позоваване на използваните източници.

Анотация на учебната дисциплина:

Курсът е продължение на задължителния курс Социология на социалните общности. Отправна точка е проблематиката на конструирането на етнически общности и малцинства, на съществуването им като социални реалности, на преживяването на идентифициращия се с етническа общност/малцинство и/или на белязания като принадлежащ към етническа общност/малцинство. Теоретичните проблеми се конкретизират през ситуацията на етническите малцинства в България и по-конкретно на ромското малцинство както в исторически контекст, така и в годините на прехода. Обсъждат се резултати от социологически изследвания, фокусирани върху различни проблеми на малцинствата/ромите и на интеграционната политика.

Предварителни изисквания:

Успешно положен изпит по Социология на социалните общности

Очаквани резултати:

- усвоени и аналитичен опит по теоретичните проблеми на етническите общности и малцинства;
- овладени умения за анализ на национални и европейски документи относно права и интеграция на малцинства;
- постигнато разбиране на ситуацията на етническите малцинства и по-конкретно на ромите в България днес.

Учебно съдържание

№	Тема:	Хора-риум
1.	Въвеждаща лекция: Общността в съвременния свят. Микросоциални и макросоциални отношения: акцент върху различието или върху подобие.	2 ч. л. + 2 ч. упр.
2.	Етническа общност, етническо самосъзнание и етническа идентичност. Етническата общност като въобразена и като локално ограничена.	2 ч. л. + 2 ч. упр.
3.	Различни разбирания за малцинство и малцинствени проблеми. Възникването на „национално малцинство“.	4 ч. л. + 4 ч. упр.
4.	Етнически общности и етнически малцинства в България.	2 ч. л. + 2 ч. упр.
5.	Писмена работа – анализ на текст	2 ч. л. + 2 ч. упр.
6.	Обсъждане на писмените работи	2 ч. л. + 2 ч. упр.
7.	Конструиране на ромите като малцинство в годините на социалистическия режим: сегрегационни и интеграционни/асимилационни политики.	2 ч. л. + 2 ч. упр.
8.	Проблематизиране на публично валидния образ на ромите: ролята на медиите за поддържане на негативните представи. Що е то „ромска култура“?	2 ч. л. + 2 ч. упр.

9.	Разбирания за интеграция на малцинствата и политики на интеграция. Интеграция и асимилация. Интеграция на малцинства/роми и интеграция на (българското) общество.	2 ч. л. + 2 ч. упр.
10.	Писмена работа – анализ на документи	2 ч. л. + 2 ч. упр.
11.	Обсъждане на писмените работи	2 ч. л. + 2 ч. упр.
12.	Интеграционните политики и действия на българските институции: национални и местни. Сътрудничеството между държавни институции и НПО.	4 ч. л. + 4 ч. упр.
13.	Етнически общности/малцинства и национално общество: възможна ли е интеграцията на (българското) общество, преодолявайки етническите разграничения?	2 ч. л. + 2 ч. упр.

Конспект за изпит

Няма конспект, тъй като изпитът се състои в представяне и защита на курсовата работа по самостоятелно избран и одобрен проблем/казус от тематичната област на курса!

Библиография

Основна:

- Бюлкеншиц, У. 2000. *Малцинствената политика в България: политиката на БКП към евреи, роми, помаци и турци 1944-1989*. София: МЦИМКВ
- Георгиев, Ж., И. Томова, М. Грекова, К. Кънев. 1992. *Етнокултурната ситуация в България*. София: МЦИПМКВ.
- Грекова, М. 1996. *Аз и Другият. Измерения на чуждостта в посттоталитарното общество*. София: Университетско издателство „Св. Кл. Охридски“.
- Грекова, М. 2006: „Да се вгледаме в архивите: Ромите в София, 1945-1989“. В: *Отвъд дисциплинарните (само)ограничения* (В чест на проф. Елена Михайловска). М. Грекова, П. Кабакчиева (съст.). Университетска библиотека № 460. София: Университетско издателство "Св. Кл. Охридски".
- Грекова, М. 2007. „Етнически предразсъдъци и дискриминация: от сегрегация към „образователна интеграция“ на деца с ромски произход в България“. В: *Иновативна социология*. Г. Димитров (съст.). София: Университетско издателство „Св. Кл. Охридски“.
- Грекова, М. 2007. „Идентифициране на критичните за образователната десегрегация проблеми“. *Стратегии на образователната и научната политика*, бр. 2. (с. 153-171)
- Грекова, М. 2008. „Интеграция на ромите в българското общество: дела и документи (1999-2007)“. *Социологически проблеми*, Специален брой „Ромското включване: политики и научни перспективи“. (с. 103-136)
- Грекова, М. 2001. *Малцинство: социално конструиране и преживяване*. София: Критика и хуманизъм.
- Грекова, М. и др. 2008. *Ромите в София: от изолация към интеграция?* София: Изток-Запад.
- Грекова, М. 1996. „'Циганите? Ами те са цигани'“. *Социологически проблеми*, 2.
- Destroying Ethnic Identity: The Gypsies of Bulgaria*. A Helsinki Watch Report. 1991. New York.
- Кръстева, А. (съст.) 1998. *Общности и идентичности в България*. София: Петекстон.
- Кючуков, Хр. 2006. *Десегрегация на ромските деца в училище*. София: С.Е.Г.А.
- Марушякова, Е., В. Попов. 1993. *Циганите в България*. София: Клуб'90.
- Нунев, Й. 2006. *Ромите и процесът на образователна десегрегация*. София: С.Е.Г.А.
- Ромската жена и домашното насилие*. 2003. София: Фондация „Утре“.
- Социологически проблеми*, 2008. Специален брой „Ромското включване: политики и научни перспективи“.
- Томова, И. 1995. *Циганите в преходния период*. София: МЦИПМКВ.

Допълнителна:

Допълнителната литература се предоставя в зависимост от избора на всеки студент на проблем/казус за курсова работа.

Дата: 27.02.2013

Съставил: проф. М. Грекова